

Materialele pentru învelitori: PERFORMANTE SAU IEFTINE ?

de arh. Ana-Maria Dabija

învelitori

După trecerea în revistă a învelitorilor tradiționale din solzi mici, ne vom referi în cele ce urmează la materiale noi care au intrat pe piața românească. Trebuie precizat că, nici în articolele precedente și nici acum, prezentarea nu a fost și nu-și propune să fie exhaustivă - de altfel nici nu este posibil; există numeroase tipuri de solzi, cu caracteristici geometrice diferite. Ele nu diferă principal, răspunzând aceluiași cerințe majore.

SOLZI MICI

Țiglele de ciment.

De dimensiuni mai mari decât țiglele tradiționale, ceva mai grele, dar cu calități superioare în ceea ce privește rezistența la trecerea umidității, se dovedesc o soluție din ce în ce mai des utilizată în construcțiile de locuințe individuale din România. Producția acestor tipuri de solzi a început în Occident, în urmă cu câteva decenii, ele fiind folosite și pentru reabilitarea unor construcții existente, cu alte funcțiuni decât cea de locuire. Gama cromatică și tipologia geometrică oferă un câmp larg de opțiuni pentru proiectant sau beneficiar.

Atenție însă!

Nu se montează "după ureche", ci în conformitate cu prescripțiile tehnice, cuprinse în broșuri specializate (Ghidul proiectantului, de pildă), sau în urma consultării specialiștilor de la firmele producătoare sau importatoare. Această documentare este obligatorie pentru evitarea greșelilor de dimensionare a structurii acoperișului, de pildă, care ar putea apărea datorită necunoașterii greutatei/metru pătrat a tipului specific de solzi utilizat. Firmele specializate produc, pe lângă solzii propriu-ziși, toate accesoriile nece-

sare unei bune funcționări a ansamblului, asigurând racordarea zonelor de "accidente" cu câmpul învelitorii în modul cel mai sigur cu putință:

- rezolvări de coame și dolii;
- elemente terminale la poala învelitorii și la timpane;
- diferite tipuri de străpungeri: dispozitive pentru montarea antenei, posibilitatea de luminare a podului, dispozitive de asigurare a ventilației podului, piese de racordare pentru trecerea coșurilor de fum;
- diferite piese montate pe învelitoare, ca: dispozitivele de porționare a zăpezii (dispozitive para-zăpadă), platforme locale pentru circulația de întreținere, jgheaburi pentru colectarea apelor de ploaie, agrafele și brățările de prindere a burlanelor de pereții casei.

Și lista poate continua, întrucât tot ce s-a dovedit în timp ca necesar pentru o bună funcționare a învelitorii a fost studiat și perfecționat și s-a transformat în element compus. Este motivul pentru care, și în articolul trecut și acum, revenim asupra utilității - și în cele din urmă a economicității - preluării de la fabricant/importator nu doar a solzilor, ci a tuturor elementelor, sistemelor de prindere, subansamblurilor, necesare pentru clădirea în speță.

SOLZI MARI

Pentru clădiri cu caracter industrial sau utilitar, nu este întotdeauna oportună folosirea solzilor mici. Pornind de la aceleași principii de așezare pe suport, "solzii mari" vor fi montați pe suport discontinuu sau continuu, în funcție de rezistența lor. Astfel, plăcile ondulate sau cutate - nu contează acum din ce material - au o rezistență care le permite așezarea și montarea pe suport discontinuu, în

vreme ce plăcile plane subțiri necesită fixare pe suport continuu.

În mod tradițional, plăcile profilate au ca domeniu de utilizare spații industriale, ceea ce face ca montarea și demontarea lor să fie ușoară. Adică fără mortar, doar mecanic. Principiul se păstrează, chiar dacă domeniul de utilizare a mai glisat puțin și spre domestic.

Din ce materiale se produc? Inițial, din plăci ondulate de azbociment, din plăci cutate sau ondulate de tablă.

Plăcile de azbociment, cu ondule mici, au fost utilizate și ca înlocuitori de șită la unele case maramureșene și aspectul lor este interesant. În Occident au apărut, ca soluție de învelitoare pe șarpantă, chiar la blocuri de locuințe (parter și patru etaje) în mediul urban, contribuind la crearea unei imagini interesante a clădirii.

La limita între solzii mici și solzii de mari dimensiuni, putem găsi plăcile de înlocuitori din diverse materiale.

Inițial se folosea **azbocimentul**. S-a constatat că particulele de azbest sunt cancerigene, așa că producția internațională s-a orientat către folosirea aceleiași tehnologii, dar cu alte tipuri de fibre.

Se produc astfel **plăci de înlocuitori de ardezie** (o piatră naturală, utilizată ca învelitoare tradițională în țări ca de pildă Italia). O placă mare este cât patru plăci mici, pe care le și imită (apar și decupajele între plăci, atât cât s-ar vedea din suprapunerea plăcilor). Odată montate, nu se poate ști dacă montarea a fost placă cu placă sau plăci mari. Din punct de vedere al vitezei de execuție, al manoperei reduse și, foarte important, al numărului de străpungeri ale plăcilor, este evident avantajul acestor plăci mari.

S-au produs și **plăci înlocuitoare de șifă**, matrița fiind făcută pe baza unor mulaje din șifă.

Plăcile cutate sau ondulate de metal au pornit tot ca material pentru învelitori industriale dar, în timp, utilizarea lor a glisat de asemenea către domeniul civil, apărând plăcile de tablă înlocuitoare de țiglă: o placă de tablă, în loc să aibă reliefuri neutre, imită relieful țiglelor așezate pe casă. Se reduce astfel timpul de montaj și manopera, se asigură o învelitoare mai ușoară și, evident, numărul de străpungeri. Vara însă, tabla se încinge de la soare mai puternic decât țigla și, în absența unor soluții de învelitoare cu strat de aer ventilat, confortul este mai scăzut decât la țiglă. Totuși, după cum evidențiam mai sus, o bună concepție de detaliu asigură performanțele necesare.

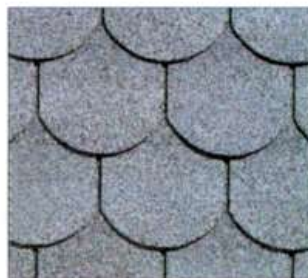
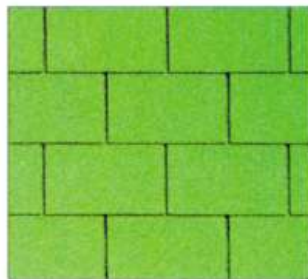

Mai există problema de imagine: deși imită țigla, nu are aspectul mat al acesteia: o învelitoare din tablă are luciu metallic. De aceea, probabil, o învelitoare verde sau albastră nu șochează; este în mod evident altceva decât ceramica.

Învelitori din **plăci** cutate, ondulate sau casetate, transparente sau translucide, **din policarbonat sau PVC**. Cu un domeniu de utilizare restrâns la copertine și pergole, pot asigura un aspect plăcut în condițiile în care cerința de performanță este de protecție împotriva intemperiilor. În funcție de modul de tratare al materialului, precum și de soluția de detaliere constructiv - arhitecturală, se poate asigura și o protecție împotriva înșoririi excesive. Între cele două materiale, policar-

bonatul are o durată de viață mai mare, în condițiile expunerii la radiații ultraviolete și infraroșii.

Solzii plăți, de tipul **materialelor bituminoase**, care imită - oarecum - solzii obișnuiți, se montează pe suport continuu. Dacă la materialele prezentate anterior fixarea se face cu dispozitive mecanice, în cazul foliilor bituminoase are loc și o lipire cu bitum a plăcilor, atât de suport, cât și unele de altele.

Ca și în cazul înlocuitorilor de ardezie prezentați anterior, ma-

terialele bituminoase care imită solzii mici, au decupaje care sugerează geometria solzilor individuali. Tratarea suprafeței vizibile se face cu granule de ardezie (culoare verde - cenușiu), ceramică (pentru a imita țigla), sau pur și simplu cu granule colorate, care nu imită nimic, dar care dau un aspect plăcut, asigurând în același timp protecția împotriva înșoririi, care ar distruge membrana bituminoasă.

Învelitorile din tablă plană. Folosite pe scară mare în România, cu rezultate bune, se fixează pe suport continuu, în general din lemn. Montarea efectivă se face cu ajutorul unor agrafe, cu cuie bătute în suport, pe care se "pliază" tabla. Se obțin astfel falțuri, orizontale și verti-

cale, simple sau duble, în picioare sau culcate, după cum cer condițiile efective ale învelitorii (panta, poziția falțului). În cazul în care învelitoarea se așează pe suport din mortar de ciment, trebuie luate măsuri împotriva corodării tablei datorită sărurilor alcaline din mortarul de ciment. De asemenea trebuie prevăzute șipci înglobate în mortar, pentru a se putea bate agrafele în cuie. Învelitorile din tablă plană necesită atenție în execuție, în ceea ce privește montarea și tratarea anticorozivă a tablei și a agrafelor.

Cea mai ieftină soluție de **învelitoare** este cea din **car-ton asfaltat**. Se montează prin lipire cu mastic de bitum, pe suport continuu. Zonele de "accidente" (dolii, coame) în câmpul învelitorii se întăresc cu fâșii suplimentare de carton asfaltat. Este o soluție ieftină, care arată ieftin și are o durabilitate scăzută în timp.

În numerele următoare ne vom ocupa de câteva soluții pentru repararea unor învelitori din solzii mari, precum

și de soluții complexe de învelitori pe șarpantă.

După aceea, vom începe prezentarea materialelor și soluțiilor pentru învelitorile cu hidro și termoizolație. ■

DE UNDE? CINE?

BIGIMPEX

BRAMAC

LINDAB

ONDULINE

VELUX